

Протестанти: Кои са?

Протестант е човек, който принадлежи към една от няколко независими християнски църкви. Протестанти, католици и православни имат едни и същи основни вярвания за Християнството, но се различават в някои неща.

Протестантите ценят най-много авторитета на Библията и правото на всеки човек да я тълкува според както мисли за добре. Православните и католиците ценят повече своите предания и вярват, че Библията може да бъде тълкувана правилно единствено от техните ръководители. Повечето от различията между тези три групи могат да бъдат проследени до това основно различие.

Въпреки своите различия, всички християни са съгласни с молитвата на Христос в Йоан 17: „И не само за тях се моля, но и за онези, които биха повярвали в Мен чрез тяхното учение; да бъдат всички едно...” Следват няколко конкретни отговора на въпроси, които можете да имате за разликите между протестантските, православните и католическите църкви. Преди това, обаче, следва кратка история на протестантските църкви.

ИСТОРИЯ НА ПРОТЕСТАНТСКИТЕ ЦЪРКВИ

Един от първите протестантски реформатори е свещеникът и професор по богословие Ян Хус, славянин от днешна Република Чехия, който умира от мъченическа смърт, заради вярата си през 1415. Хус поучава за важността на Писанията пред Преданието. Протестантската Реформация се разпростира из цяла Европа през 1517, когато друг католически свещеник и професор по Богословие на име Мартин Лутер призова Католическата църква към реформа.

Лутер заявява, че когато Библията противоречи на църковните традиции, трябва да се покоряваме на Библията. Също така заявява, че църквата греши като продава правото на достъп до небето срещу пари. Твърди, че спасението идва чрез вяра в Христос, вместо чрез опити да се „спечели” вечния живот чрез добри дела.

Тази протестантска Реформация днес се е разпространила по целия свят. Църквите, които се формираха в резултат от нея са: лутеранска църква, холандска реформирана църква и англиканска църква, а в последствие баптистка, петдесатна и други църкви.

Протестантите първо достигат до Русия по време на властването на Иван Грозни и до 1590 достигат на изток до Тоболск в Сибир. ("Icon and the Ax," стр. 98). Днес има приблизително 1 милион руски протестанти ("Operation World," стр. 467). (БЕЛЕЖКА: Свидетелите на Йехова и мормоните не са считани за християнски църкви от католиците, православните и от протестантите.)

Много протестанти днес се стремят да се върнат към чистотата на църквата през първи век. Много от тези протестанти се наричат евангелски християни, защото вярват, че християните трябва да се подчиняват на Христовата заповед: „Идете по целия свят и проповядвайте благовестието (евангелието)...” (Марк 16:15).

ЗАЩО ПРОТЕСТАНТИТЕ ТЪЛКУВАТ САМИ БИБЛИЯТА?

Протестантите твърдят, че всеки християнин е отговорен за своя собствен духовен живот и че всеки може да разбира Библията с Божията помощ. Няколко библейски стиха ни показват, че сам Бог ни учи, ако искаме: 1 Йоан 2:27 гласи: „а колкото за вас, помазанието, което приехте от Него, остава във вас и нямате нужда да ви учи някой; затова, както неговото помазание ви учи за всичко и е истинско, а не лъжливо, пребъдвайте в Него, както ви е научило да пребъдвате.”

Исус каза в Йоан 6:45: „Писано е в пророците: ‘Всички ще бъдат научени от Бога.’ Всеки, който е чул от Отца и се е научил, идва при Мен.” „А когато дойде Онзи, Духът на истината, ще ви упътва към всяка истина; защото няма да говори от Себе Си, но каквото чуе, това ще говори, и ще ви извести за идващите неща” (Йоан 16:13).

Протестантите вярват, че църковните ръководители могат да ни помагат да разбираме Библията, но трябва да бъдем внимателни по няколко причини. Първо, Библията разкрива много случаи на църковни ръководители, които са тълкували погрешно Писанията, както казва апостол Петър в 2 Петър 2:1: „Но е имало и лъжливи пророци между народа, както и между вас ще има лъжливи учители, които ще въведат тайно гибелни ереси, като се отричат даже от Господаря, Който ги е купил, и ще навлекат на себе си бърза погибел.”

Исус дори посочи, че източникът на греха се дължи (поне отчасти) на непознаване на Библията (Мат. 22:29): „Заблуждавате се, като не знаете Писанията, нито Божията сила.” Библията ни казва, че трябва да преценяваме това, което хората ни казват, според Божието Слово (Исаия 8:20): „Нека прибегнат при закона и при свидетелството! Ако не говорят според това слово, наистина няма зазоряване за тях.” Същата мисъл е потвърдена в Новия Завет, когато Библията хвали беряните, че сами изучават Библията (Деяния 17:11): „И беряните бяха по-благородни от солунците, защото приеха учението без всякакъв предразсъдък и всеки ден изследваха Писанията да видят дали това е вярно.”

Интересно е да отбележим, че беряните дори все още не бяха станали християни, но въпреки това Бог ги хвали за това, че проверяват в Библията, за да се уверят че поучението на Павел е правилно.

КАКВО МИСЛЯТ ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА ЦЪРКОВНОТО ПРЕДАНИЕ?

Протестантите не се противопоставят на Преданието, овен тогава, когато то противоречи на Писанията. Те основават това вярване главно на думите на Исус в Марк 7:8: „Вие оставяте Божията заповед и държите човешкото предание [измивания на стомни и чаши; и правите много други неща]” и в Матей 15:3 и 6: „Защо и вие заради вашето предание пресъпвате Божията заповед?... Така заради вашето предание вие осуетихте Божията заповед.”

КАКВО ВЯРВАТ ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА НАЧИНА, ПО КОЙТО ЧОВЕК МОЖЕ ДА ПОЛУЧИ ВЕЧЕН ЖИВОТ С ХРИСТОС НА НЕБЕТО?

Когато едно множество хора зададе на апостол Петър този въпрос в Деяния 2:37, 38, той отговори: „Покайте се всеки от вас нека се кръсти в Името на Исус

Библията учи, че децата не различават доброто от злото (Втор. 1:39). В Римл. 5:13 се казва: „защото и преди закона грехът беше в света, обаче грях не се вменява, когато няма закон.” Исус каза: „Оставете дечицата и не ги възпирайте да дойдат при Мен, защото на такива е небесното царство” (Мат. 19:14). Протестантите твърдят, че в Писанията няма случай на кръщаване на невръстно дете като добавят, че дори Исус изчака да навърши 30 години, преди да се кръсти.

ЗАЩО ПОНЯКОГА ПРОТЕСТАНТИТЕ СЕ КРЪЩАВАТ ПОВТОРНО КАТО ВЪЗРАСТНИ? ТОВА ГРЯХ ЛИ Е?

Протестантите сочат Деяния 19:1-7 в отговор на този въпрос. Там апостол Павел кръщава 12 мъже, които преди това са били кръщавани. Много протестанти вярват, че кръщение без покаяние е безсмислено. Тъй като едно бебе не може да се покае и не съзнава греха си, често се препоръчва възрастните да бъдат кръстени отново, след като се покаят.

ЗАЩО ПРОТЕСТАНТИТЕ НЯМАТ ИКОНИ В ЦЪРКВИТЕ ИЛИ В ДОМОВЕТЕ СИ?

Протестантите вярват, че Десетте заповеди забраняват (Изход 20) използването на образи в поклонението. „Не си прави кумир или каквото и да е изображение на нещо, което е на небето горе, на земята долу или във водата под земята.” В Левит 26:1 се казва: „Да не си правите идоли или кумири (което на гръцки е икона), нито да си издигате стълбове, нито да поставяте в земята си камък с изображения, за да му се кланяте; защото аз съм Господ, вашият Бог.” Във Второзаконие 4:15, 16 Господ казва: „И така, внимавайте добре за себе си (защото в деня, когато Господ ви говори на Хорив изсред огъня, вие не видяхте никакъв образ), да не би да се отклоните и си направите идол, подобие на някой образ...” Следователно, протестантите не използват образи в поклонението да не би някой да се покланя на образите, вместо на Бога.

ЗАЩО ПРОТЕСТАНТИТЕ НЕ СЕ МОЛЯТ СВЕТИИТЕ ИЛИ НА МАРИЯ?

Протестантите предпочитат да следват учението на Исус, когато Той ни учи да се молим в Мат. 6:9, където се казва: „А вие се молете така: Отче наш, Който си на небесата.” Протестантите казват, че в Писанията няма пример на човек, който да се моли на светия или на Мария. Протестантите вярват, че Библията забранява да се молим на хора, които са умрели, дори на християни, които са на небето. Те се позовават на Второзак. 18:10, 11, където се казва: „Да няма сред тебе... никакъв чародей.” Думата чародей означава човек, който комуникира с мъртвите (на еврейски „дараш”: допитвам се, питам, търся или се моля и „мувт”, мъртвите). Бог осъди Саул за това, че се допита до свети Самуил, след като той бе умрял (1 Летописи 10:13, 14).

думите на църковните отци (ръководители на църквата, които са живели след времето на апостолите), когато съответстват на Писанията. Те основават това на факта, че често църковните отци не са съгласни един с друг.

КАКВО ВЯРВАТ ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА РЕЛИКВИТЕ НА СВЕТИИ?

Протестантите не вярват, че има някаква специална сила в реликвите на светиите, защото не вярват, че Библията подкрепя това учение. Протестантите считат, че случаят с костите на Елисей, които възкресиха мъртвец (4 Царе 13:21) е изпълнение на обещанието, което Бог даде на Елисей за двойна мяра от помазанието на Илия (4 Царе 2:9). Това чудо след смъртта на Елисей удвоява броя на записаните чудеса извършени от Илия. Протестантите вярват, че няма други стихове, които да учат, че християните трябва да обожават костите на мъртъвци и затова не го правят.

ЗАЩО ПОВЕЧЕТО ПРОТЕСТАНТСКИ ПАСТОРИ НЕ НОСЯТ РАСА? ЗАЩО ХОРАТА НЕ СЕ ОБРЪЩАТ КЪМ ТЯХ С „ОТЧЕ“?

Протестантските пастори не носят раса, защото нито Исус, нито апостолите са носили специални дрехи и Новият Завет не ни учи да носим такива дрехи. Обикновено хората не се обръщат към тях с „Отче“, защото Исус каза в Матей 23:9: „И никого на земята недейте нарича свой отец“, което според тях се отнася до това да направят друг човек свой духовен господар.

ЗАЩО ПРОТЕСТАНТИТЕ НЕ СЕ КРЪСТЯТ? ЗАЩО ТЕХНИЯТ КРЪСТ Е РАЗЛИЧЕН?

Протестантите не са против кръстенето, но тъй като то не е заповядано в Писанията, те също не го изискват. Протестантските и католическите църкви предпочитат простия кръст пред православния кръст.

ЗАЩО В ПРОТЕСТАНТСКИТЕ ИЛИ В КАТОЛИЧЕСКИТЕ ЦЪРКВИ НЯМА ИКОНОСТАСИ?

Протестантските и католическите църкви вярват, че иконостасите обикновено символизират завесата, която отделяше хората от Светая светих в Ерусалимския храм. Те вярват, че когато Бог я раздра на две при смъртта на Христос (Мат. 27:51), Той ни показва, че повече не сме отделени от Него, тъй като кръвта на Христос плати за нашето прощение, което получаваме, след като се покаем и повярваме в Христос за нашето спасение.

КАК ХРИСТИЯНИТЕ ПРОТЕСТАНТИ МОГАТ ДА ПРОВЕЖДАТ ЦЪРКОВНИ СЛУЖБИ НА МЕСТА, КОИТО НЕ СА СВЯТИ ИЛИ ОСВЕТЕНИ КАТО НАПРИМЕР В КИНО САЛОНИ?

Исус каза в Мат. 18:20: „Защото където двама или трима са събрани в Мое име, там съм и аз сред тях.“ Според протестантите това означава, че църковното богослужение не се освещава от мястото или сградата, в която се провежда, а от Христовото присъствие сред вярващите. Библията също така казва, че християните са храм на Бога, не сградите: „Не знаете ли, че сте храм на Бога и че Божият Дух живее във вас?“ (1 Коринтяни 3:16). Библията ни показва, че ранните християни се събираха на много места, между които: училище (Деяния 19:9), юдейски синагоги (18:4, 26; 19:8), юдейския храм (Деяния 3:1) и в частни домове (Деяния 2:46; 5:42; 18:7; Филимон 1:2; Кол. 4:15; Римляни 16:5 и 1 Кор. 16:19). В Библията е записано, че евангелизационни

събирания са били провеждани до река (Деяния 16:13), на улицата (Деяния 2:14) и на пазара (Деяния 17:17). В Библията никъде не е записано, че ранните християни са се срещали в църковна сграда.

ПРОТЕСТАНТИТЕ ВЯРВАТ ЛИ, ЧЕ ЧОВЕК МОЖЕ ДА ОТИДЕ НА НЕБЕТО, СЛЕД КАТО Е БИЛ ОЧИСТЕН В ЧИСТИЛИЩЕТО? МОЛЯТ ЛИ СЕ ЗА МЪРТВИТЕ?

Протестантите вярват, че има небе и ад, но не вярват, че има чистилище. В Библията не се споменава за чистилище и няколко библейски стиха противоречат на идеята за чистилище. В Евреи 10:14 се казва: „Защото с един принос Той е усъвършенствал завинаги онези, които се освещават.“ Според протестантите, това означава, че християните се пречистват единствено чрез Христос, завинаги, не чрез страдания след смъртта или чрез молитвите на други хора. Жертвата на Христос на кръста е достатъчна. В Евреи 10:18 се казва, че Христовото прощение за нашите грехове премахва необходимостта от каквото и да било друго заплашане или страдание: „А където има прощение за тези неща, там вече няма принос за грях.“ С други думи, ако сме простени, не е нужно никакво страдание в чистилище. Протестантите вярват, че пасажът в 1 Кор. 3:9-15 се отнася до изпитване делата на вярващите в съдния ден, не до чистилището. В Христовото описание на рая и ада в Лука 16:26, Исус не говори за чистилище. Освен това Той каза, че не е възможно да се премине от ада в рая. „И освен всичко това между нас и вас зее голяма бездна, така че онези, които биха искали да минат оттук към вас, да не могат, нито пък оттам да преминат към нас.“ В допълнение протестантите са обезпокоени, че доктрината за чистилището може да подведе грешните хора да вярват, че могат сами да изкупят греховете си след смъртта в чистилището и по този начин да пренебрегнат заповедта за покаяние, тъй като считат, че могат да направят това по-късно. Протестантите вярват, че Писанията показват, че можем да се покаем единствено в този живот и единствено Христос може да изкупи греховете ни.

КАК ПРОТЕСТАНТИТЕ МОГАТ ДА СЛУЖАТ БЕЗ АПОСТОЛСКА ПРИЕМСТВЕНОСТ?

Някои християнски деноминации вярват в апостолската приемственост, което означава, че единствено онези, които могат да проследят ръкополагането си до първоначалните 12 апостола, могат да служат като свещеници или пастори. Повечето протестанти вярват, че Писанията не подкрепят подобна теория. Божият призив в живота на даден човек го прави достоен за свещеник или пастор, не одобрението на някаква човешка власт. В Евреи 5:4 се казва: „... никой не взема на себе си тази почит, освен когато бъде призван от Бога, както беше Аарон.“ Апостол Павел например отбелязва, че неговият призив за служение идва от Бога, не от хора. В Галатяни 1:1 ни казва: „Павел, апостол не от човеци, нито чрез човек, а чрез Исус Христос и от Бога Отца. В Галатяни 1:15 Павел казва, че няма „апостолска приемственост“: „А когато Бог, Който още от утробата на майка ми беше ме отделил и призовал чрез Своята благодат, благоволи да ми открие Сина Си, за да Го проповядвам между езичниците, аз не се допитах още в същия час до плът и кръв, нито отидох в Ерусалим при онези, които бяха апостоли преди мен, а заминах за Арабия и пак се върнах в Дамаск. Тогава, след три години, отидох в Ерусалим, за да се запозная с Кифа, и останах при Него петнадесет дни; а друг от апостолите не видях, освен Яков, Господния брат.“ Повече светлина е хвърлена по този въпрос от Марк 9:38, 39 (виж също Лука 9:50): „А Йоан Му каза: Учителю, видяхме един човек да изгонва бесове в Твое име; и му забранихме, защото не

ни следваше. А Исус каза: Не му забранявайте, защото няма никой, който да върши велико дело в Мое име и да може скоро след това да Ме злослови. Понеже онзи, който не е против нас, е на наша страна.” Ясно е, че апостолите не са ръкоположили или овластили този мъж да служи, но Исус не иска да го спре, въпреки оплакването на апостолите. Теорията за апостолската приемственост се основава върху Мат. 16:18, 19. В този пасаж Христос дава на Петър ключовете на небесното царство. Стиховете използват лично местоимение в единствено число на гръцки, което означава, че този дар е единствено за Петър, не за хората след него. В допълнение е важно да отбележим, че когато Христос казва, че ще съгради църквата Си върху скала, не говори за Петър. Специалното име, което Исус даде на Петър, е гръцката дума „Петрос”, която означава малка канара, но думата, която използва, когато говори за основата за съграждането на църквата е „петра”, която означава масивна скала или основа. Христос е основа на църквата, както се заявява в 1 Кор. 3:11: „Защото никой не може да положи друга основа освен положената, която е Исус Христос.” Протестантите вярват, че можем да познаем дали даден ръководител или църква са от Бога като погледнем живота им: „Пазете се от лъжливите пророци, които идват при вас с овчи дрехи, а от вътре са вълци грабителни. По плодовете им ще ги познаете. Бере ли се грозде от тръни или смокини от репей?... Не всеки, който ми казва: Господи! Господи!, ще влезе в небесното царство, но който върши волята на Моя Отец, Който е на небесата” (Мат. 7:15, 16, 21).

ПРОТЕСТАНТИТЕ ИЗПОЛЗВАТ ЛИ СЪЩАТА БИБЛИЯ КАТО ОСТАНАЛИТЕ?

Протестантските и еврейските Писания не включват апокрифните книги, които откриваме в католическите и в православните Стари Завети. Протестантите не приемат Апокрифните книги за част от Писанията поради няколко причини. Първо, Исус никога не ги спомена и те не са цитирани в Новозаветните Писания. Това контрастира с други Старозаветни писания, които често бяха използвани от Исус и от Новозаветните писатели и са определени от тях като Писания. Второ, Библията казва, че на евреите е поверена отговорността да запазят еврейските Писания. Те не приемат тези книги като част от Стария Завет и до днес. Говорейки за евреите, в Римляни 3:2 се казва: „... първо защото на юдеите бяха поверени Божествените писания.” На последно място, няколко стиха в апокрифните книги противоречат на Библията. Например, няколко пасажа в апокрифните книги твърдят, че човек може да закупи вечен живот като дава пари на църквата (2 Макавеи 12:43-45, Товит 4:8-11; 12:9; 14:10, 11, Сирах 3:30). Това противоречи на библейски пасажи, които твърдят, че вечният живот е дар от Бога, който не може да бъде закупен с пари. „А Петър му каза: Парите ти да погинат заедно с теб, защото си помислил да придобиеш Божия дар с пари” (Деяния 8:20). „Защото заплатата на греха е смърт; а Божият дар е вечен живот в Христос Исус, нашия Господ” (Римляни 6:23). На последно място, трябва да добавим, че самите апокрифни книги не твърдят, че са част от Писанията или че са вдъхновени. Например, авторът на Макавеи твърди, че това е несвършена история на събитията по това време: „... Ако съм го изложил хубаво и задоволително, това съм и желал; ако пък - слабо и посредствено, то аз съм направил, каквото е било по силите ми... С това и свършвам” (2 Макавеи 15:39, 40).

ЗАЩО МНОГО ПРОТЕСТАНТИ НЕ КРЪЩАВАТ НОВОРОДЕНИТЕ СИ?

Много протестанти вярват, че децата отиват автоматично на небето, ако умрат. Те също така вярват, че според Библията, кръщението трябва да следва покаянието (Деяния 2:38). Те основават това върху 2 Царе 12:23, където се описва смъртта на невръстния син на цар Давид. Давид е уверен, че един ден ще види сина си на небето.

Христос за прощение на греховете ви; и ще приемете този дар, Святия Дух.” Стихове 41 и 42 гласят: „И така, тези, които приеха поучението му, се кръстиха... И те постоянстваха в поучението на апостолите, в общението, в преломяването на хляба и в молитвите.” Исус казва в Лука 13:3: „... ако не се покаете, всички така ще загинете.” Покаяние означава да се обърнете от стария си начин на живот и да вземете решение да следвате Христос и потвърждаването на това решение чрез кръщение и опит да живеете живот, който е угоден на Бога. Самото покаяние е дар от Бога, на което трябва да откликнете без забава. В Исая 55:6 се казва: „Търсете Господа, докато може да се намери, призовавайте Го, докато е близо.” Исус каза: „Покайте се, защото наближи небесното царство” (Мат. 4:17). Ще отговорите ли на Неговия повик? Ще Го приемете ли за Господ на вашия живот? Предоставяме ви примерна молитва: „Небесни Баща, изповядвам, че съм грешник. Съжалявам за моите грехове. Моля Те, прости ми. Промени сърцето ми и ме направи личността, която искам да бъда. Загърбвам грешния си начин на живот и избирам да следвам Христос като Господ на моя живот. Вярвам, че Той умря на кръста за моите грехове и че възкръсна на третия ден. Благодаря Ти, че ми прости! Води ме и ме насочвай през всички дни на живота ми, докато не застана пред Теб на небето, простен и оправдан чрез кръвта на Исус, която Той проля за мен. В името на Исус. Амин. Ако искрено се помолихте с тази молитва, то тогава Бог вече е простил вашите грехове! (1 Йоан 5:13). Трябва да продължите да живеете с Бога в ежедневно покаяние. За да направите това, се нуждаете от помощта и общението на други християни ежеседмично. Четете Библията си и се молете ежедневно, и живеете с Христос.

КАКВО ВЯРВАТ ПРОТЕСТАНТИТЕ ЗА МАРИЯ?

Протестантите вярват, че Мария е прекрасен пример за покорство към Бога и че тя остава девица до раждането на Исус. Те основават това на Мат. 1:25, където се казва, че Йосиф, съпругът на Мария „не я познаваше, докато тя роди първородния си син; и Го нарече Исус” и на други пасажи в Библията, които говорят за братята и сестрите на Исус (Мат. 12:46, 13:55, 56, Марк 3:31, Йоан 2:12, 7:3). Протестантите не вярват, че Мария е била безгрешна, тъй като в Лука 1:47 тя нарича Бог свой Спасител. Ако беше безгрешна, нямаше да има нужда от спасител.

КАК МОЖЕ ДА ИМА ПОВЕЧЕ ОТ ЕДНА ЦЪРКВИ?

Протестантите вярват, че има само една истинска църква, но не вярват, че тя е ограничена в рамките на която и да било човешка организация, а е съставена от всички хора, които обичат и служат на Бога с покаяние и вяра в Исус Христос, без значение от организацията, към която принадлежат. Апостол Павел описва тази универсална църква по следния начин: „... всички, които призовават на (всяко място името на Исус Христос, нашия Господ, Който е и техен, и наш” (1 Кор. 1:2).

ПРОТЕСТАНТИТЕ ПРИЕМАТ ЛИ СЕДЕМТЕ ЦЪРКОВНИ СЪБОРА? КАКВО МИСЛЯТ ЗА ЦЪРКОВНИТЕ ОТЦИ?

Протестантите приемат повечето от решенията на историческите църковни събори, но не вярват, че те са непогрешими. Основават това на факта, че църковните събори, по-конкретно последните два в Никея, си противоречат по въпроса за иконите. Съборът през 754 А.Д. забранява използването на икони, докато този през 787 А.Д. изисква те да се използват. Протестантите приемат решенията на църковните събори само когато се в съгласие с поучението на Библията. Протестантите уважават и ценят